

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívüli
olcsó áron közül a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.

a Gedeon és Társa nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Falkenstein S. dohánytözsdejében, Nagy Lajos, Groszmann J., Gubás F. és Hesz Jenő fűszerkereskedésében Groszmann J. antiquar-üzletében kaphatók

Lánczi Leó és az össze- férhetetlenség.

A hazai közvélemény *pártkülönbség nélkül* azt az irányt követi, hogy a parlament a *függő* elemektől megtisztittassék. Azonban szomorú valóság, hogy a kormány, mely hatalma fenntartásának érdekein kívül mást nem ismer — ezeket a *függő* elemeket teljes erejéből *protezsálja*; mert ezek — a dolog természete szerint — legodaadóbb *szolgái*. Ily körülmények között a képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága hétfőn összeült s négy konkrét esetre kimondta, hogy ott az összeférhetetlenség nem forog fenn.

Csodálatos, hogy a magyar képviselőház pozitív dologban is annyira tétovázik: bizottsággal magyaráztatja a törvényt, mely olyan világos, mint a napfény. Ez a legélesebben rávilágít a mi nagyon beteg közéletünkre. Mert hiszen az az 1875. évi I. t.-cz., melyet *Horváth Lajos*, volt országgyűlési képviselő, városunk kiváló polgára szövegezett, ugyancsak világosan és minden csűrészavarást kizáró határozottsággal kimondja: „Képviselő *nem lehet*, aki a kormánnyal szerződéses viszonyban álló vállalkozó, amennyiben a vállalat esetleg nyereség- vagy veszteséggel összekötve van; kimondja a c) pont: képviselő nem lehet, aki a kormánnyal szerződés alapján állandó, vagy *tartós* üzleti viszonyban álló pénzügyi intézet vagy a kormánnyal a b) pontban körülírt vállalatra nézve *szerződési* viszonyban álló társulat *elnöke*, igazgatója, igazgató-tanácsosa, jogtanácsosa, hivatalnok!” És kimondja e törvény utolsó §-ban, hogy e törvény *hatályba lép* a legközelebbi országgyűléstől kezdve, tehát már *husz év* óta érvényben van.

No, már most hogyan áll a helyzet?

Van egy sereg oly vállalat és intézet, melynek fejei tagjai a parlamentnek, akik bizonyára az illető *vállalat és intézet érdekében* érvényesítik képviselői állásukat.

Ezek közé tartozik Miskolcz város északi kerületének országgyűlési képviselője: *Lánczi Leó*.

Hogy hány vállalat és intézet által van a mi képviselőnk érdekelve, ezenel kimutatjuk:

I. Lánczi Leó megtisztelő állásai:

1. Budapest főváros törvényhatósági bizottságának virilis tagja.

2. A budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke.

3. A magyar országos statisztikai tanács tagja.

4. A magyar kereskedelmi muzeum felügyelő bizottságának tagja.

II. Lánczi Leó jövedelmező állásai:

5. A Pesti kereskedelmi bank igazgató-elnöke.

6. A budapesti m. kir. állami távbeszélő hálózat *bérleti vállalat* részvénytársaság elnöke.

7. A nemzetközi waggonkölesznő részvénytársaság elnöke.

8. A somogy—szob—barcsi helyi-érdekű vasut részvénytársaság igazgatósági tagja.

9. Bács-Bodrog-vármegyei h. é. vasut részvénytársaság igazgatósági tagja.

10. A mármarosói sóvasut részvénytársaság igazgatósági tagja.

11. A göllnicz völgyi h. é. vasut részvénytársaság igazgatósági tagja.

12. A budapesti közuti vasut részvénytársaság igazgatósági tagja.

13. „Adria“ m. kir. tengerhajózási részvénytársaság igazgatósági tagja.

14. „Lloyd“ magyar viszontbiztosító részvénytársaság igazgatósági tagja.

15. Első budapesti gőzmalom-részvénytársaság igazgatósági tagja.

16. Felső magyarországi bánya- és kohómű-részvénytársaság igazgatósági tagja.

17. A Salgó-tarjáni kőszénbánya részvénytársaság igazgatósági tagja.

18. „Hungária“ műtrágya, kén- és vegyi ipar részvénytársaság igazgatósági tagja.

19. Országgyűlési képviselő.

Ennyit sikerült megtudnunk. De hogy ezeken kívül még hányféle állása lehet Lánczi Leónak, azt csak a jó isten megő maga tudja.

A kimutatott állások között nem egy van olyan, a mely az idézett törvény értelmé szerint *összeférhetetlen a képviselői állással*. A pesti kereskedelmi bank, a nemzetközi waggonkölesznő-részvénytársaság, a távbeszélő hálózat bérleti vállalata és a kőszénbányák mind a *legállandóbb összeköttetésben állanak a kormánnyal*; a többi intézeteknél és társaságoknál is — melyeknél Lánczi Leó mint igazgató tanácsos működik — a *kormány jóindulata befolyásolja a nyereség-veszteség alakulását*.

Már most egész tárgyilagosan és

tisztelettel kérjük: ennyi tömérdek érdekek mellett lehet-e *Lánczi Leó* független a kormány nyomásától? Képviselheti-e ő önzetlenül a haza és a nép érdekeit?

Azt hisszük, erre a kérdésre minden elfogulatlanul ítélő ember azt feleli, hogy: *nem!*

Jogosan elvárhatjuk tehát, hogy *Lánczi Leó* vagy a *magánérdekeit* szolgáló állásairól vagy az *országos érdek* érvényesülése végett képviselői mandátumáról mondjon le. S mi föl is tesszük róla, hogy egyik vagy másik állásáról le fog mondani; mert első sorban önmagának tartozik azzal, hogy *törvényhozói függetlenségéhez a gyanunak még halvány árnyéka se férjen*. S e tekintetben nem *egyéni* vagy kizárólagos *ellenzéki* felfogás forog fenn, hanem annyira *közfelfogás* Miskolcz város polgársága körében, hogy nálunk a *szabadelvi párt* majdnem mindenik tagjának is az a határozott meggyőződése, hogy *Lánczi Leó* nem várja be azt, hogy választói köréből az ő összeférhetetlenségi esetét a képviselőház elnökének bejelentés, hanem politikai érdekénél fogva már legközelebb, vagy az összeférhetetlen *állásokról* vagy pedig *képviselői mandátumáról le fog mondani*.

Különben már ma jelezhetjük, hogy *Lánczi Leó* összeférhetlenségi esetének bejelentése iránt az északi kerület választó polgárai körében a mozgalom megindult.

Fehérvár és a Gott erhalte.

Győztes csaták hősei álltak sorban a bitófák alatt 1849. október 6-án. Várt rájuk a gonosztevők gyalázatos halálneme s kinszenvedéseik után a megdicsőülés. Emlékük szent, míg egy magyar lesz ezen a földön. E drága halottak emlékéhez a minden boszútól megtisztult kegyelet évenként elzarándokol. A sóhajokból minden október 6-án felleg támad, hogy megsirassa a legnagyobb gyászt, mely ezer év hosszú szenvedésében ezt a szerencsétlen nemzetet sújtotta.

A hóhér bevégezte munkáját, az első áldozat kinszenvedett. A jelenlévő katonai zenekar rázendítette a Gott erhaltét. Rázendítette a második és minden következő áldozat halálakor.

Igy került ez a dallam a nemzet legszentebb érzelmeivel összeütközésbe. A féktelen boszu a császár-hymnust Magyarországon örökre meggyalázta. Addig sem

szerettük, de azóta mindenki tudja, hogy gyűlöljük. Aztán eszünkbe jutnak hangjai mellett az 50-es és 60-as évek is, mikor muszáj volt szeretni és énekelni, mikor zsoldáraink közé beerőszakolták.

Nincs és nem lehet idő, mely feledtetni tudja azt, hogy e nóta mit jelentett nekünk. Begyógyult sebeinkben sajog a régi fájdalom, ha halljuk. Üssenek méregbe mártott tört a fülünkbe, csak azt ne kívánják tőlünk, hogy hangjain lekesüljünk. A mi szemünkbe is könyet fakaszt e nóta; de nem a meghatottság, hanem a legszentebb fájdalom könnyét. Hanem azért reánk erőszakolni senki se próbálja, mert szívünk elsorul, arcunk elsápad, kezünket ökölre fogjuk, ha ennyire paczkázni mernek érzelmeinkkel.

Pedig erőszakolják. Budapesti kávéházakban a katonai zenekarok ezzel nyitják meg az esti zenét. Ha egy vendég lepiszszegi, a közös hadseregbeli tiszt hozzá lép, a nevét kérdezi, hogy mint felségsértőt (!) feljelentse. Mióta felség nálunk az osztrák császár?

Midőn a piskii csata hőstét, Inczedy Samu ezredest Kolozsváron eltemették, „Gott erhalte“-val tisztelték meg a sírjánál, a közönség nagy megbotrányozására. Láttam azt is, midőn egyéves önkéntesek ismerkedési estélyt rendezve, állva hallgatták a Gott erhaltét, mert hát közös hadseregbeli tisztjeik mutatták a jó példát. Hiába! a 25. §-szal a nemzet virágát örökre kiszolgáltattuk a közös hadsereg önkényének.

Nemzeti közadakozásból megteremtették a honvéd-zenekarokat s a császárhymnus volt az első nóta, melyet játszottak. *Most pedig a császári királyi generális és miniszter a Ludovika akadémiában is elrendelte annak rendszeres előadását!*

Fehérváry hű szolgája az uralkodó családnak, a szolgáltnak abból a fajtájából, a kik uroknak sohasem tesznek jó szolgálatot. Nem hűtlenségből, sőt ellenkezőleg, mert túl buzgalmukban túl lőnek a czélon s haszontalan és czéltalan lövöldözéseikkel valakit mindég megsebeznek.

Az uralkodónak csak az tehet jó szolgálatot, a ki nemzetét és uralkodóját egyformán szereti; de Fehérváry az államférfiaknak nem ebből a fajtájából való. Őt nem a nemzet akarata helyezte és tartja állásában, hanem a bécsi féltékenység, mely minden alap nélkül, de soha sem akar megbizni a nemzet lojalitásában.

Fehérvárynak, mióta a magyar közügyekkel foglalkozik, elég alkalma volt megbizonyosodni, hogy *nálunk antidinastikus pártok nincsenek* s a bécsi körök aggodalma egészen alaptalan. Ő azonban nagy mester abban, hogy valami gyűlöletes ügyet találjon, melylyel az egyenlenséget kiélesítse. Nagyobb hűséggel rosszabb szolgálatot senki sem tesz a dinastiának, mint ez a mindenkit rebbelisenek néző, gyanakvó ember.

Midőn a nemzet érzületét megsértik, az értelmi szerzőt bátran kereshetjük Fehérváryban. Ő csempészte be a honvédséghez a gyűlölt sárga-fekete színt; övé a 25. § oroszlanérdeme. Áthelyezésekkel ő rontotta meg a honvédség nemzeti szellemét, mely intézményünk már odajutott, hogy legjobb volna eltörölni, minthogy tökéletesen elsárgafeketezte, elosztrákosította a szellemét. *Székelyt*, a Ludovika-akadémia hazafias tanárát állásából kiűldözte, mert Fehérváry szerint hazafiság és dinastia iránti hűség egymást nem fedező, de egyenesen kizáró fogalmak.

A legnagyobb veszélyt mégis a legújabb „Gott erhalte“-kultussal hozta ránk. Mert a milyen bizonyos az, hogy minden ez ellen intézett támadást Bécsben érzékeny sértésnek vesznek, éppen olyan bizonyos az is, hogy ez a dallam még sok összeütközésnek lehet az okozója, a mit majd Fehérvárynak leszünk kénytelenek megköszönni.

Annyi bizonyos, hogy a magyar nemzet ezzel a dallal *soha* ki nem békül s fűlsértő hangjai elől ki is tér józanon. Csakhogy egy berugott kompánia könnyen ráhuzatja a lassujára a *debreczeni frissét is* s ekkor kész a veszedelem. Az aulikusok megint sugdosnak és bizonyítható lesz Fehérváry nélkülözhetetlensége.

A magyar nemzet gyengeségét semmi sem mutatja jobban, mint az, hogy ezt a senkitől sem szeretett, ráerőszakolt embert a nyakáról lerázni nem tudja. Kormányok buknek, kormányok születnek és ő mindig marad. *Csodálatos egy ország ez, a hol a bizalmatlanság erősebb támasza egy ministeri széknél, mint a bizalom!*

No, de sebaj, ha mi nem birunk vele, majd csak lerázza nyakunkról egyszer a *halál!*

Ennek a nemzetnek és ennek az uralkodóháznak a halál nagyobb szolgálatot nem tehet, mint mikor ezt a gyanakvó, tetőtől talpig, testestől lelkestől *osztrák generálist* örök penzióba teszi.

Nagy az ő hatalma és befolyása, de a nemzetnek nincsen köszönete benne.

A meddig ő él, addig a magyar jobb napokat ne reméljen.

Aristogiton.

A SZABADSÁG TÁRCAJA.

Összeférhetlen urakhoz.

Némely urak, kik a jobboldalon
Hajlongtok unos-untalan,
Ne háborodjatok föl ellenem —
Hozzátok volna pár szavam.

E szó, ha sértő, vagy ha korholó,
Nem én vagyok ezért hibás.
Hozzátok itt nem egy skribler beszél,
A közvélemény, senki más.

Ti uraljátok fönn a helyzetet,
Hiszen van *megbízó levél*,
S ez a jogczim mindenre, mert a fő:
A *péna*, a csengő pénz beszél.

Mert annak is van ára — borsos ám! —
Hiszen tinéktek *üzlet ez*,
Kiket csak úgy, mint a ki méltó rá,
A szó honatyáknak nevez.

Pedig a czélotok, ha sikerül,
Mi lesz a *megbízó levél*?
Üzletkötésre felhasználható
Személyes iparengedély.

S ez könnyen megszerezhető, csupán
Hajlongtok a bálvány körül,
Vele dühöngtök, hogyha ő dühöng,
Örültök, hogyha ő örül.

Képviselői rangotokkal ez
Szerintetek *jól összefér*,
Hiszen jogczim a pénzszerzésre a
Vásárolt megbízó levél!

Hüvelyk Matyi.

A halott szerelme.

„Mélyen tisztelt Juliska nagysád!“ Ezek a sorok a legfontosabbak, melyeket valaha irtam. Legalább én reám nézve. E levél minden betűje szívemből szakadt. Ma lestem meg az orvost, amint anyámnak mondta: „Legfőlebb 4 hétig él . . .“ Aztán hallottam anyám jajkiáltását. Szegény, jó anyám! — Kegyed, édes Juliska, most már látja, honét veszem azt a bátorságot, hogy kegyednek, az ünnepeket, a ragyogó szépségű hölgynek ezt e levelet meg merem írni. — Én a sír szélén állok s életem utolsó pillanatában rebegek el e vallomást: „szeretlek! szeretlek örültem, kimondhatatlanul!“ — — — Ó, ne gunyoljon ki ezért, még most ne! Hadd pusztuljak előbb . . . Hogy mióta szeretem? Három esztendeje, akkor a majáli-

son láttam legelőször. Azóta szeretem! Azóta pusztulok. Nemde, jól tudtam érzelmeimet elrejtteni? Tudom, örültség volt! kegyed és — én. Ah, de milyen édes örültség. — S most, ha elolvassa e sorokat, fordítsa felém gondolatait, ha csak egy pillanatra is! Ezt kérem viszonzásul véghetetlen szerelmemért. S aztán felejtsem el — örökre! Nem akarom, hogy emlékezetem fényes életutját elborítsa. Hiszen én halott vagyok. Ime, egész életem egyetlen igaz tartalma: szerelmem . . . Oh, oly nehezen tudom befejezni e levelet, hiszen az utolsó tollvonással éltem is végződik, pedig annyit szeretnék neked elmondani, úgy szeretném a sorsot még áldani azért, hogy téged szeretnem engedett . . . De félek, hogy szájalomra bírnám nemes szívedet, ah! magam kérlek, fordulj el tőlem — a halottól . . . s felejtse el, felejtse el . . .“

Czudar egy februáriusi idő. Szobámban ülök, előttem a szegény Sándor iratai és könyvei. Ép ma temették el. Ott volt az egész gimnázium. Koporsója egyszerű volt — szegény anyja bizony nagy inségben élt: szebb koporsóra nem tellett. Mi, iskolatársai, a nyolczadik osztályból szép nagy koszorut helyeztünk ravatalára, aztán a többi osztályok is vettek egy-egy koszorut, a tanári kar is.

Magyar kereskedelmet!

— Néhány őszinte szó. —

Sajnos, hogy a nemzet második ezredében is szükséges a kereskedőt a magyarosodásra figyelmeztetni, de sajnálattal kell tapasztalunk azt a közönyt, a mit a kereskedelem és ipar e téren még mindig tanúsít a nemzeti törekvésekkel szemben. Mert még nem feleltünk meg hazafias kötelességünknek azzal, ha ötven krajczárért *nevünket magyarosítjuk*, de határozottan meg kell felelnünk ama követelésének is, a mit a magyar társadalom a magyar kereskedőtől jogosan igényel: a *hazafias üzleti szellemet, magyar könyvvitelt és levelezést.*

Ha joga van az országnak követelni, a magyar nemzeti czélok iránt barátságosan indulattal viseltető polgáraitól is a magyar államesszmékhez való ragaszkodást, mennyivel több joga van megkivánni a magyar szellemet azoktól, a kik az államesszmén amugy is lelkesedéssel csüngenek: a *magyar kereskedőtől.*

Ifjuság a lelki fogékonyság és életre szánt szép ideálok alkotásának kora. Egy vezérszavakkal, mely fényével betölti az ifju lelket, tétveget és czéltalan a férfiú élete.

És lehet-e a magyar ifjuságnak ragyogóbb vezérszavai, mint nemzetének ereje, nagysága és dicsősége?

Ha az ifjuság, a jövő Magyarországa szemel elöl elvész a vezérfény, lehullott vele a nemzet csillaga is.

Ha azonban hívek akarunk maradni hozzá, akkor beszéd- és tettekben mindig és mindenütt tudnunk kell *magyarnak lenni.*

És e részben a kereskedő ifjuságra nagy feladat vár s csalódik az, ki azt hiszi, hogy e czélért ő maga csak keveset tehet. Ellenkezőleg: a kereskedőnek a sokasággal való szakadatlan érintkezés lévén hivatása, a legtöbb alkalma nyílik mindenben a *magyar nemzeti eszmét szolgálni.*

E hűségesen teljesített szolgálat a hazának az áruasztal mellett, fölér a költők, írók munkásságával a magyar nyelv terjesztése érdekében.

A magyar kereskedő-osztálynak magyar bár a *szelleme*, de ritkábban a *nyelve*. E hazában ma már minden magyar, sőt idegen körben is elfoglalta zengzetes nyelvünk a megillető helyet, csak a misemondás és nagy-

részt az *üzleti élet nyelve és vezetése maradt a magyarok közt idegen.*

Ez előbbi mindenütt, de az utóbbi nem fordul elő semmiféle európai nemzetnél sem. A milyen a nemzet, olyan legyen a nyelve, üzletének vezetése is minden kereskedőnek.

Városunkban hány helyen látjuk, hogy a czimtablák felerészben a magyar, *fele részben a német és héber nyelven* vannak teleírva. Hát Miskolczon nem tud mindenki magyarul, hogy *idegen nyelvet is* használni kell?

Tagadhatlan, a magyar kereskedő-osztály hazafisága nagy eredményeket mutat a magyar nyelv meghonosításában és a rohamosan növekedő magyar czégek magyar levelezése és könyvvitele eléggé tanúsítja, hogy a magyar kereskedő tisztában van a czéllal, a melyet maga elé tűzött, a melyre törekszik, de *nem mindenütt.* A hazafias munka még igen távol áll a bevezettségétől s ép a kereskedő ifjakat illeti e nemes feladat, az üzleti életben a *magyar nyelvet teljes diadalra vezetni.*

Számtalanszor hangzott már a buzdító szó a magyar sajtóban a hazafias kereskedőkhöz és most, mikor a magyar nemzet második évezredében, hangzik a buzdítás, hiszünk, remélünk és bizunk az eredményben, de elvárjuk egyszersmind a magyar kormánytól is, hogy teljesítse hivatását, kötelességét a magyarosodás terén.

Politikai szemle.

— **Az összeférhetlenségi revízió.** A kormánypárti lapok erős hangulatot iparkodnak csinálni az összeférhetlenségi törvény revíziója mellett. És dicsérik Bánffy-t, hogy ezt a nagy gondolatot a vitába bedobta és ezzel az egész összeférhetlenségi mozgalmat leszerelte.

A komolyabb elemek azonban meglehetősen hűvösen fogadják ezt a taktikázást. Az ő felfogásuk szerint a szabadelvűpárti politikának nem „a disznóságokon” kell felépülni. Tavaly még éppen Bánffy volt az, a ki a képviselőházban megtett pozitív indítvánnyal szemben kijelentette, hogy az összeférhetlenségi törvényt nem kell revideálni, mert „*Magyarországon van legtovább elmenve egész Európában*”, mondotta akkor.

Én sejtettem, hogy ott a szíve táján fáj neki. Czélzást is tettem rá egyszer.

Szinte vadul nézett rám s úgy kezdett köhögni, hogy szinte belefult. Aztán hirtelen elkaczagta magát.

— Hiszen én csak — diák vagyok. Rongyos, ügye-fogyott.

Aztán elkomolyodott.

— Igérd meg, mondta szinte durván: soha erről egy szót se . . .

Anyjával is beszéltem erről nem egyszer. Csak úgy omlottak a könyvei a szegény aszszonynak.

Ki segíthet itt?

Csak az uristen.

És segített is. — Ma temették el szegény Sándort. S én olvasom újra meg újra azt a bolondos levelet: egy halott szerelmi vallomását!

De hadd nézem át többi irományait, mert a szemem nedvesedik.

Wéber István.*)

*) Korán elhunyt munkatársunk már régebben átadta nekünk ezt a hangulatteljes tárczacikket, de még eddig nem került reá a sor. Sajnáljuk, hogy ennek közlése ilyen megrendítő alkalmammal esik össze. Azt hisszük, hogy a cikkk tárgyának és a szomorú eseménynek ily meghatározó összekapcsolása sok olvasó szemében könyvet fog fakasztani.
Szerk.

Miért kellett bevárni a Morzsányi-disznóságot, hogy a szabadelvűpárt vezére belássa, hogy a törvényt revideálni kell. A *Miklós Gyula*-féle botrány szülte a viczinális rendszabályokat, most ismét rendszabályokról van szó, miután újabb „disznóság” történt. Ugy látszik tehát, hogy a Bánffy-rendszernek ez lesz az ideákat szolgáltatató forrás, a melyből ujjászületéséhez mindig új erőt fog meríteni.

Az a frázis már igen elkopottnak látszik, hogy az ellenzék „csak botrányt akar” és az idézi elő ezeket a válságokat furfanggal és ellenzéki manőverből. Ez a szinpadi fogás már nem igen akar hatni és a szabadelvűpárt független elemeit sehogyse bírja a hagyományos „összetartás” ürügye alatt mindenféle piszkos üzemek elűzőjévé tenni.

Végre is a *Miklós Gyula*-féle közjegyzői okiratokat nem az ellenzék írta alá, sem a *Pulszky* féle Piombo-képeket nem ő vásárolta, de még *Morzsányinak* a 60 ezer forintos províziót sem ő kötötte ki magának.

Igy tehát jogosan van arról szó, hogy ennek a szemérmetlen províziós világnak egyszer már vége is vettessék. Az nem kormányzás és pártvezetés, hogy egy-egy kiderült „disznóság” betapasztására törvényt helyezünk kilátásba, mikor éppen a törvény meg nem tartását akarjuk most is keresztülvinni. Kinek nyujt biztosítékot egy törvény ígérete, mikor ez az ígélet épp arra szolgálna okul, hogy a most fennálló törvényt tehát mellőzzük.

— **Eltették.** A sajtószabadság megszorítását czélzó törvényjavaslatokat a kormány — mint értesülünk — *nem szándékozik napirendre tűzni* a legközelebbi időben, hanem *elhalasztja tárgyalásukat a jövő őszre.* Nem tudjuk, hogy erre az elhatározásra mi bírta a kormányt, s hogy mi a czélja vele. Ha a halasztás takarója akar lenni a *visszavonulásnak*, akkor készséggel belenyugszunk. Azt a két javaslatot, amelyben olyan rendelkezések vannak, amilyenek a bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslat 16. §-ában és az esküdtbiróságról szóló javaslat 35. §-ában, szívesen látjuk eltűnni a nyilvános diskusszió teréről, mielőtt teleírták volna velük törvénytárunk legsötétebb lapjait. Ha azonban az egész halasztás csak *taktika*, s ha nem akar vele a kormány egyebet, csak azt, hogy a kiegyezési törvényjavaslatok tárgyalása előtt ne izgassák a közvéleményt az ilyen nehéz kérdések; és főleg ha azt hiszi, hogy a kiegyezés után nagyobb nehézségek nélkül megvalósíthatja a maga reakcionárius terveit: akkor merjük állítani, hogy a kormány nem sokra megy a taktikájával.

H I R E K.

— **Adót fizetni!** A ki április hó 15-éig mult évi adóját le nem fizeti, az, ha különben megvan is egyéb tekintetben jogosultsága ahhoz, hogy az országos képviselőket választók lajstromába bevételessék — a júniusban összeülő bizottság által nem fog a lajstromba bevételetni. Felhívjuk ezért a t. választó polgárokat és első sorban párthiveinket, hogy adójukat mihamarabb, mindenestre azonban *április 15-ike előtt a városi adópénztárnál fizessék be, nehogy aztán hiába szólaljanak fel a jogos kihagyás ellen.* A kinek eddigi hátraléka több évről szaporodott fel — a legújabb kormánypárti törvénymagyarázat szerint úgy is felveendő a lajstromba, ha annyi adót fizetett be, a mely mult 1896. évi adójának megfelel. Az pedig, hogy csak a

Mert Sándort mindenki szerette.

Hosszu, vézna legény volt, borzas, fekete hajjal, de nemes vonásokkal. Csendes, magabavonult volt teljes életében. Soha senkit egy szóval, egy ujjal sem bántott. Hát a szorgalma! Tán attól kapta azt a tudóvést, mely olyan gyorsan ragadta el. Vagy tán amolyan atyafiságos baj volt. Apja is, nagyapja is abban halt meg.

S most kezembe akadt az a levél — vagy tán csak a fogalmazvány? Tán el se küldte azt a levelet annak a tündérhaju leánynak?

Tündérleányka, csodaszép az a Juliska. Apja dús gazdag bankár. Azt mondják, hogy a leányát csak báróhoz vagy grófhoz akarja adni. Bármint van, tény, hogy báró is, gróf is meg lehetne elégedve az ilyen partival.

Azon a majálison én is voltam. Hatodikba jártunk akkor.

Sándor ott állt a tánczterem egyik oszlopánál s égő szemét folyton ama tündéries leánykán legeltette. Azóta rendkívül szótlan lett. Csak tanult és dolgozott, meg — köhögött.

— Vigyázz, belebetegszel még!

Olyan szomoruan mosolygott.

— Sose féltetek. Addig élek, a meddig élek.

mult évben volt képviselőválasztás, senkit ne akadályozzon a fizetésben, mert *nem lehetetlen, hogy a f. évben szétkergetik ezt a proviziós többségű parlamentet.*

— **Kun Bertalan** ev. ref. püspök hétfőn délután a gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy az ott mai napon összegyülekező egyetemes konvent ülésén elnököljön. A konvent tanácskozása több napot fog igénybe venni s így püspökünk csak e hét végén érkezik haza.

— **Esküvő.** Dr. **Nánássy Ödön** földbirtokos, volt országgyűlési képviselő hétfőn vezette oltárhoz **Fáy Margit** urhölgyet, **Szaffka** Viktorné szül. **Kerekes** Gizella urnőnek első házasságából született bájos és nagy műveltségű leányát Budapesten a belvárosi róm. kath. templomban. Zavartalan boldogságot kívánunk!

— **Esküvő.** **Neuman** Adolf, a „Generali” főügynöke, az általános köszöntőben társulat felsőmagyarországi képviselője f. évi április 7-én esküszik örök hűséget a bájos és művelt **Bródy Szerén** urhölgygyel, **Bródy** Miksa köztisztviselőnek álló s tekintélyes kereskedő leányával a saji szentpéteri izr. templomban.

— **Áthelyezés.** **Hoffner** Elek m. kir. államvasuti mérnököt a miskolci műhelytől az igazgatósághoz Budapestre helyezték. Az általános szeretet és tisztelet által körülvett mérnök tiszteletére a műhely tisztviselői és művezetői szombaton este bucsulakomát rendeztek, melyen a vasuti dalkör is résztvett.

— **Egyházi közgyűlés.** A miskolci ev. ref. egyház vasárnap délelőtt az avasi templomban **Nagy Ignác** lelkész és **Pataky** Sándor presbyter elnöke alatt közgyűlést tartott. A gyűlést **Pataky** Sándor presbyter nyitotta meg s előadta, hogy Mikuleczky István főgondnok betegsége miatt nem vehetvén részt, a közgyűlés vezetésére őt kérte föl. Ezután hosszabb beszédben kiterjeszkedett az év nevezetesebb eseményeire, az eszközölt építkezésekre. Majd a mult évi számadásokat és a folyó évi költségeloirányzatot terjesztették elő. A költségeloirányzat szerint az évi bevétel 18,614 frt, a kiadás ugyanannyi. A közgyűlés mind a kettőt tudomásul vette s a presbyteriumnak az egyház szellemi és anyagi ügyeinek gondos vezetéséért elismerését és köszönetét fejezte ki. Ezután a presbyterium előterjesztette, hogy az elemi fiúiskolák részére a Palóczy-utcán épített tanterem között egy rozszant épületrész van, melyet át kell alakítani azért, hogy ott az iskola felügyeletére egy tanító lakást nyerjen. Ezenkívül az istállóépület egy szolga lakásának lenne átalakítandó. Ezekre az építkezésekre 2800 frt szükséges. Ebből 800 frtot fedeznének a folyó bevételekből, 2000 frtot pedig kölcsön útján kellene beszerezni. Ez a 2000 frt kölcsön nem terhelné az egyház pénztárát, mert annak kamata és törlesztése fedezhető volna az illető tanítónak 200 frt évi lakbéréből. Így az egyház minden megterhelhetése nélkül épületének értékelkedését nyerné meg. A közgyűlés **Fekete** Tóth János, **Nagy** Ignác lelkész és **Csorba** József felszólalása után a presbyterium előterjesztését elfogadta. Végül **Csorba** József indítványozza, hogy jövőre az egyház hiveinek tájékoztatása végett a presbyterium évi jelentést készítsen s azt a közgyűlést megelőzőleg a hivek között nyomtatásban kiosztassa. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s annak eszközzésére a presbyteriumot fölhívta. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **A dalár-egylet közgyűlése.** A miskolci dalár-egylet vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését **Soltész Nagy Kálmán**, polgármester elnöke alatt. Elnök hatásos beszéd keretében méltatta a dalár-egylet nemes és magas szomszédos hivatását, melyet 23 év óta teljesít. Ezután **Pásztor** Zoltán titkár és **Miskolczy** Pál h. karnagy terjesztették

elő évi jelentéseiket. A felügyelő bizottság jelentése tudomásul szolgált. A helyettes karnagy, pénztárnok és titkárnak hathatós tevékenységükért jegyzőkönyvi elismerés és köszönet nyilvánított. Ezután a tisztújítás ment végbe. Elnökké újból nagy lelkesedéssel **Soltész Nagy Kálmán** kir. tan. polgármester választott meg; eddigi érdeműs működéséért pedig jegyzőkönyvi elismerését nyilvánította a közgyűlés. Alelnökké újból **Petró** József, titkárrá: **Pásztor** Zoltán, karnagynak: **Miskolczy** Pál, ügyésznek: **Bársony** János, pénztárnoknak: **Hesz** Miklós, levéltárnokká: **Balázs** Mihály, választmányi tagoknak: **Tóth** Pál, **Soltész** Nagy Albert, **Porcs** János, **Rácz** Jenő, **Pataky** Sándor és **Forster** Rezső választották meg.

— **A miskolci kerületi betegsegélyző pénztár** márczius hó 28-án tartotta meg IV. évi közgyűlését a tagok érdeklődése mellett a városháza nagytermében. **Kulcsár** Károly elnök üdvözlő szavai után felolvasott az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés s a zárszámadással a felmentvény egyhangulag megadott. Az igazgatóságnak a járulékkulcs emelésére vonatkozó javaslata a kellő indokolás után elfogadott s jóváhagyás végett a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter urhoz felterjesztetni rendeltetett. Megválasztottak igazgatóság tagjainak: **Dr. Csáthy Szabó** István, **Gedeon** András, **Koos** Soma, **Rácz** Jenő, **Buchler** Pál, **Gerő** Sándor, **Túry** József, **Neubauer** Mihály; felügyelő bizottságba: **Hercz** Jenő, **Prázay** János, **Dani** János, **Decey** József, **Ludvig** István, **Friedman** Ármin, **Ujhelyi** Pál, **Darula** Arnold, **Horváth** Hugó. **Diószeghy** György köszönetet mond az iparhatóság nevében **Kulcsár** Károly elnöknek, az igazgatóság és felügyelő bizottságnak a lelkiismeretes vezetésért.

— **A miskolci kereskedők és kereskedő ifjak** egylete folyó hó 28-án vasárnap délután 5 órakor tartotta évi rendes közgyűlését. **Lang** Sámuel elnök üdvözlő a tagokat és megnyitja az ülést. Jegyző ezután az 1896. évi működést felölölő részletes jelentést, zárszámadásokat olvasta fel. A közgyűlés úgy a jelentés, mint a jövő évi költségeloirányzatot, valamint az 1896. évi zárszámadásokat jóváhagyólag tudomásul vette, a felmentvényt megadta és a tisztikarnak jegyzőkönyvileg hálás köszönetet szavazott. Ezek után a választások 1897. évre ejtettek meg. Közfelkiáltás után egyhangulag megválasztották: **Lang** Sámuel elnökké, **Fischer** Ignác alelnökké, dr. **Altman** Ignác egyleti orvosá, **Weltmann** Lipót jegyzővé, **Bumsch** Béla pénztárnokká és **Östreicher** Ödön könyvtárnokká. Titkos szavazat útján általános szótöbbséggel dr. **Engel** Arnold titkárrá, **Kohn** Soma háznagygyá és **Hajász** Bertalan helyettes háznagygyá lettek megválasztva. Választmányi rendes tagok lettek: **Máhr** Pál, **Lang** Ottó, **Baumgarten** Dániel, **Domán** József, **Braun** József, **Groszmann** Jágó, **Neumann** Adolf, **Gerő** Ignác, **Weltner** Sándor, **Rosenberg** Mór, **Friedmann** József, **Fogel** Zsigmond, **Waktor** Sámuel, **Spiegel** Jakab, **Spiró** Sándor, **Ájus** Ferencz, **Schwarz** Mór, **Kohn** Herman, **Grünwald** Marcell és **Klein**, **Emil**. Választmányi póttagok: **Fischer** Géza, **Löwinger** Lipót, **Herzfeld** Márton, **Rosenbaum**, **Löwy** és **Ellenbogen** L. Felügyelő bizottsági tagokul egyhangulag meg lettek választva: **Rácz** Jenő elnökké, **Weidlich** Pál, **Bródy** Gyula és **Dénes** Gyula rendes tagokká. Ezzel a közgyűlés az elnök életésével véget ért.

— **A miskolci kereskedelmi betegsegélyző pénztár** 1897. márczius 28-án d.-u 2 órakor tartotta saját helyiségében 4-ik évi rendes közgyűlését. **Lang** Sámuel elnök a közgyűlés határozatképességét konstatálván, azt megnyitottak jelenti ki. Az igazgatósági és a felügyelő bizottsági jelentés felolvasatván, a közgyűlés azokat elfogadja s a pénztári tisztviselőknek a felmentvényt megadja. Ezután a választások megejtése következett. A szavazás eredménye kihirdetve; megválasztottak igazgatósági tagokul

a főnökök részéről: **Lang** Sámuel elnök, **Máhr** Pál; póttagok: **Weltner** Sándor, az alkalmazottak részéről **Braun** József, **Kohn** Herman, **Rosenberg** Zsigmond, **Weltmann** Lipót, **Friedmann** József és **Ájus** Ferencz; póttagokul: **Fischer** Géza, **Friedlander** Lajos, **Haas** Mór és **Ellenbogen** Zsigmond; felügyelő bizottság a főnökök részéről: **Friedman** Herman elnök, **Weidlich** Pál; póttag **Kopp** Ármin, az alkalmazottak részéről **Prager** Mór, **Halapka** Lajos, **Gerő** Ignác, **Bleyer** Arthur; póttag **Guttlohn** Soma, **Rosenberg** Mór; választott bíróság a főnökök részéről **Grünwald** Ede, **Kubacska** István, **Merkli** Gyula, az alkalmazottak részéről **Löwinger** Lipót, **Grünwald** Samu, **Geiger** Simon, **Kohn** Soma pénztári tag köszönetet szavaz az elnöknek kifejtett buzgalmaért, míg **Rosenberg** Zsigmond dr. **Altman** Ignácznak teszi ezt hasonlóképen.

— **Ötszáz forint bitangóságban.** **Lukács** Béla Miskolc város főkapitányának iróasztalán egy ismeretlen egyén e hó 22-én ötszáz forintot hagyott. A főkapitány ezt a csinos összeget — miután tulajdonosa nem jelentkezett — a Kossuth-szobor javára a városi tanácsnak adta át. — Így beszéltek ezt a történetet uton-utfélen. Érdekes már csak azért is, hogy ilyen szép kerek summanak a mai pénzsűk világban nem akad gazdája. Beszélnek sok mindenfélét az emberek ennek a pénznek a származásáról. De hát ki adhat hitelt a sok mendemondának?!... Elég az hozzá, hogy az ötszáz forint megvan s azt nemesebb célra, mint a Kossuth-szobor javára adni nem lehetett. Még csak tíz ilyen ismeretlen egyén kell, akkor a Kossuth-szobor rövid időn diszíteni fogja városunk főterét.

— **Műkedvelői előadás.** A diósgyőri m. kir. vas- és aczelgyári műkedvelők által f. 1897. évi április hó 3-án a gyártelepi vendéglő dísztermében jótékony célra adatik: **Katonásan.** Vigjáték 1 felvonásban, írta: **Andreanszky** Jenő. Ezt követi: **Szerelem és örökség.** Eredeti vigjáték 2 felvonásban, írta: **Szigeti** József. Helyárak: Zártszék a 2 első sorban 1 frt; a következő 3 sorban 80 kr; a következő 5 sorban 60 kr; a többi sorokban 40 kr; állóhely 30 kr. Kezdeté este pontban fél 8 órakor. Jegyek előre válthatók az előadás napján 9 órától 11 óráig **Kurján** Alajos urnál és este a pénztárnál. Jelen előadást a nagyérdemű közönségnek kegyes pártfogásába ajánlják a műkedvelők.

— **A rendőrség figyelme.** Egy kicsit több gondot is fordíthatna ám a tisztelt rendőrség a piaczon eladásra szánt élelmiszerekre. Már szinte boszontóvá válik a piaci kofák merészsége. Különösen a tejkofák eszelnek ki merészebbnél merészebb furfanggal kifundált csalásokat. Mint a napokban történt egy asszony egy tejkofától tejet vett és azzal otthon pítét süttött. Mikor kiszült, akkor látták, hogy azt megenni nem lehet, mert a tejben feloldott keményítő a kemence hevétől újra megjegezesedett s ez által az egész tészta ehetetlenné vált. Felhívjuk erre a körülményre a rendőrség beces figyelme.

— **Böjti szelek.** Mintha a természet valami szimbolista darabot játszana, úgy zugnak egyre az utcák a szelek. Zugásukat költőre téve, csakugyan nem versenyezhetnének **Beethoven** szimfoniáival, de türelmes dobhártyával bíró ember kibírja. De ha a fuvásukat az ember közvetlenül érzi, akkor önkéntelenül minden huszárkaplári instrukció nélkül megtanul káromkodni. Fúj, fúj, iszonyu erővel fúj a szél. Merről? Hová? Talán a szél se tudja. Oda felé is az arcunkba csapja az utcai szemetet, visszafelé is az arcunkat bántja. És hozzá oly erővel jön ellenünk, hogy majd feldönt és az ember csak óriási erőmegfeszítéssel haladhat ellene. Egy kicsit abbahagy, aztán háborítatlanul élvezzük a szél zenéjéhez kíséretül szolgáló napsugarat, de a másik perczen újra nekünk jön: sodorja le a kalapokat, kergeti a port és a füstöt és sodorja a fel-

öltöt, kabátot és más ruhadarabot, szemérmert sértő módon nem kimélyén meg . . . izé . . . a szoknyákat sem. Egyébiránt némelyek számára csak ez utóbbi az egyedül kellemes ebben a rut időben, amit a bőjti szelek csinálnak.

— **Baleset.** Stein Rezső emődi fiatal földbirtokost egy sajnálatos baleset érte, mely súlyos kimenetelű volt ugyan, de szerencsére nem lesz végzetes következményű. Az eset — mely a legszélesebb körben élénk részvétet kelt — úgy történt, hogy Stein szombaton délelőtt az istállóba ment, hogy megbetegedett kedvencz lovát megtekintse. Ez alkalommal a ló hátulsó lábával fiatal gazdáját oly erővel rugta meg, hogy a szerencsétlen fiatal embernek állkapcsa teljesen összetört s alsó fogsora is kihullott. Az első orvosi segílyt a városunkból előhívott dr. Singer Henrik kórházi igazgató orvos nyújtotta, majd a fővárosból előhívott mentők Stein Rezsőt a fővárosba vitték, a hol a leggondosabb ápolás és gyógykezelés alá vették.

— **A Borsodi kerékpár-egylet** vasárnap, i. hó 28-án sikerült kirándulást rendezett Málly és Nyéken át Ónodra. A tagok 2 csoportban indultak és pedig: 1 óra 45 perczkor hajtott el az egyik csapat a Népkerttől, míg a másik ugyancsak 1 óra 45 perczkor a Pestváros-szállodából és daczára a szeles időnek, valóban nagyszerű recordot értek el. A Népkerttől indulók 1 óra alatt, a többiek 1 óra 30 percz alatt tették meg az utat. Ónodon társas osonna volt, melynek elfogyasztása után a társaság felkerekedett és Sajó-Lád, Zsolczán át 45 percz alatt óriási ellenszéllel küzdve, haza kerekedett. Legujabban a tagok száma örvendetes módon szaporodott. Ma társas estély a Pestváros-szállodában.

— **Uj köszönbánya.** Gróf Szirmay Alfréd egy külföldi pénzcsoporttal egyesülten új bányavállalatot létesít *mucsonyi* telepein. Az eddigi furások szerint igen jó minőségű s vastag kőszénrétegeket találtak. Mindenestre örvendetes e hír, amennyiben vármegyénk olyan részén létesül az új vállalat, hol a nép nagyon is rá van szorulva a munkára.

— **Közgyűlés.** A miskolci vendéglősök és korcsmárosok egyesülete vasárnap tartotta ez évi rendes közgyűlését. Napirenden volt az elnökválasztás és *Pollák* Lajos helyett, ki bokros teendői miatt e tisztségről lemondott, *Wasszermann* Jakabot, városunk régi és előnyösen ismert vendéglősét választották meg.

— **Talált ékszer.** A napokban egy női arany óra és láncz találtatott. Igazolt tulajdonosa Horváth Károly alkapitánynál átvetheti.

— **Meghívó** A miskolci ipartestület betegsegélyező pénztár igazgatósága a f. évi *április hó 2-án, azaz pénteken este fél 8 órakor* saját tanácskozási termében rendes havi ülést tart, melyre az igazgatóság t. cz. tagjai tisztelettel meghívattak.

— **Aki nem akart lekésni.** Vásárolni jött be Miskolcra Kis János nyéki lakos, délután még vissza is akart utazni, de egy kissé elkószálta az időt a városban. Eppen az orra előtt indult meg a vonat, mikor a peronra ért — kapta magát felugrott egy hátulsó kocsira. Igen ám, csak hogy az ajtó be volt zárva s a megrémült atyafi kétségbeesetten kezdett kiáltani a vonat lépcsőjéről. A forgalmi tiszt gyorsan megállította a haladó vonatot, mely így két percznyi késést szenvedett. A leszállított atyafit kérdőre vonták:

— Nem akartam lekésni, kérem alásan! — szabadkozott. Tetszik tudni, a *feleségem* . . . jaj, lesz neken!

Daczára az enyhítő körülménynek, feljelentették a megrémült papucshóst, a ki szegény kétfelől szenvedt meg azt a kis késést.

— **Az előnyösen ismert spanyol csemege és délvidéki borok,** nemkülönben *eredeti palaczkokba zárt francia cognac ok,* melyek az ismeretes *Vinador* hamburg-bécsi cég eredeti szállítmányai, Miskolcra *Békefi* Andor csemegeáru-üzletében és *Balogh* Józsefgyógyszertárában kaphatók.

S z i n h á z.

Gyimesi vadvirág.

Géczy István 1000 frt pályadíjat nyert népszínműve. Előadott a miskolci színházban márcz. 27-én.

A folyó hó 10-én megjelent budapesti lapok kivétel nélkül irták, hogy a „Falu rosza” óta olyan szenzációs sikerű népszínmű, mint „A gyimesi vadvirág” fel nem merült és a magyar nép képzeletében élő Göndör Sándor történetével, a mostani *ugynevezett* „népszínmű” irodalom termékei közül sem hatás, sem jelentőség dolgában egyetlen egy sem mérkőzhetik oly sikerrel és annyi joggal, mint a Rab-Prezmer Péter Magdolna leányának szívet és kedélyt egyaránt megragadó históriája.

A páratlan, nagy siker után derék igazgatónk, *Tiszay* Dezső sietett a művet megszerezni: és a miskolci közönségnek alkalma volt az elmúlt szombaton „A gyimesi vadvirág”-ot látni.

Az előadás érdekességét nagyban fokozta, hogy a rohamosan híressé vált fiatal szerző, *Géczy* István személyesen jelen volt a bemutatkozó előadáson.

Mielőtt a darab meséjét ismertetőnk, konstatáljuk, hogy az rendkívül zajos hatást keltett. Ilyen igazi, benső, őszinte, mesterkélten ovációt az egész idény folyama alatt nem tapasztaltunk.

Az egész est zajos tetszésnyilvánítások között folyt le. Az első felvonás után, amikor a mélyen megindult szerző a lámpák elé lépett, az egész földszint és a páholyok versenyt tapsoltak a felsőbb régiók mindig hálás publikumával. A szerzőnek az első felvonás után négyszer kellett a zsufolásig megtelt színház ovációját megköszönnie. A meghatott szerzőt babérlevélből készült hatalmas lanttal lepték meg tisztelői. A hatás tetőpontját a második felvonás poetikus szépség-inél érte el. Különösen a felvonás befejező része ragadta el a közönséget, a mely lelkes tapsokkal tüntetett a szerző mellett.

Nincsen abban egy cseppnyi kétség sem: e népszínmű határozott, izmos tehetség, maradandó becsü alkotása.

Következőkben ismertetjük a darab meséjét: Egy gyimesi kis székely faluban vagyunk. Az apró szegényes házak között kirívó ellentétül tűnik fel a Balánka jómódu csángó szép háza. Szemben velük Rab-Prezmer Péter lakik, akinek Magdolna leánya a „gyimesi vadvirág.” A szép, erőteljes, de kissé érdes leány menyasszonya a Balánka fiának Imrének, aki a falu legelső legénye. Ez a házasság afféle falusi mesalliance, mert Prezmer, a leány atyja emberölés miatt el volt zárva tiz esztendőig.

Ez elzáratásnak történetét így adja elő, a másik szomszéd özv. Fábriáné a fiának Gyurinak, aki szintén szerelmes a Magdolnába.

— Apád a Prezmer feleségébe volt szerelmes, de mivel az nem ő hozzá, hanem Prezmerhez ment nőül, daczból engem vett el. Ez volt az én szerencsétlen végzetem, mert szerelem nélkül éltünk együtt. Ez engem a végtelékig keserített és ezért elhataroztam, hogy megölöm a Prezmerék házi boldogságát. Reá birtam apádat arra, hogy a Prezmer feleségét nyilvánosan csókolja meg és ezzel tegye őt csuffá a világ előtt. Ezt apád vakszenvédélyében meg is tette. De ez vitte őt a sirba. Prezmer kést rántott elő és mindnyájunk szemláltára leszurta apádat, a ki szörnyet halt. A felesége, akit elűzött, kétségbeesésében felrohant a hava-

sokra és ott a kereszt mellett letérdelt imádkozni, aztán ledobta magát a mélységbe. A törvényszék pedig Prezsmert apád megölése miatt tiz évi fegyházra ítélte, amit ő ki is töltött.

Mindezeket a démoni asszony nem annyira a fiának, mint inkább a közönségnek beszéli el. A fiu, akiben kevesebb a gonoszság és elvetemedettség a jellemingatagságnál, nyugodtan végig hallgatja anyja elbeszélését és csak akkor villan meg a szeme, amikor a gonosz asszony bosszura hívja fel a fiát.

— Igen, ugymond a lelketlen asszony, ők az okai a mi boldogtalanságunknak. Te neked meg kell bosszulni apád véréit. Duld fel a boldogságukat. Magdolnát te már el nem veheted, de ne is vedd el. Ő már a gazdag Balánka jegyese. Ámde tedd őt szeretődöd. Asszony csak asszony. Így te is eléred vágyadat, apádat is megbosszulod, mert az egész család boldogságát feldulod.

Ebbe a gyalázatos dologba Gyuri belémeleg. Érti, hogy gaz dolog az, amire anyja ráveszi, de ingatag jelleme és sértett hiusága győzedelmeskedik jobb érzése felett.

A bosszu művét azzal kezdi, hogy a boldogság gyönyörében uszó Imrének így példalózik:

— Te vagy az én utódom, te veszed át az én viseltesemet.

Imre erre rettenetes haragra fakad. Szembe száll a vetélytársával.

— Mit értettél azalatt, mondd ki egyenesen: Magdolna szeretőd volt-e?

Gyurin nagy lelki küzdelmek vesznek erőt, rövid megfontolás után így szól:

— Szeretóm nem volt, de szívetől raboltad őt el.

Imre lecsillapodik és ezt feleli:

— Ellenségem vagy, de látom, hogy te sem tudsz hazudni. Legyünk tehát nyilt ellenfelek és ne támadjuk egymást orvul.

Most Gyuriban megint felülkerekedik a gonoszbabb indulat és így szól:

— Adósa vagyunk egymásnak, majd kiderül, hogy melyikünk üt nagyobbat.

— Nem az a legény, feleli Imre, a ki nagyot üt, hanem az, a ki állja.

Ennek a szenvedélyes párbeszédnek fül- és szemtanuja az Imre nővére, a szende és jólelkű Mária. Bátyja távozás után ő veszi elő a bosszút lihegő legényt és meleg, érzelmes szavaival akar reá hatni. Sőt azt is bevallja neki, hogy szereti őt. Gyurinak sokat hányatott szíve már-már kezdi veszíteni ellenálló képességét és megindultan öleli keblére a leányt, de ekkor a násznép és a pap érkezik, a mi ismét felgerjeszti benne a szilaj indulatokat. A felvonás a Magdolna és Imre esküjével és az ezzel összefűzött tarka lakadalmi ünnepélylyel végződik.

A második felvonásban nagy ünnepnapra ébred a falu. A házak mellett virágok mutatják az ünnepi díszet, minden ház előtt gyertyafénnyel megvilágított szűz Mária kép látható. A Balánkaék háza előtt szegény Mária térdel a boldogságos szent szűz előtt és siratja leánybecsületét. Gyurka, a kinek jellemét a szerző úgy mondhatnók ötven százalék boszuérzetből és ötven százalék karaktergyengeségből állította össze egy szerves egészszé, visszaélt a mély kedélyű leány szerelmével és ezzel tönkretette a leány lelki nyugalmit. Ezt Mária bevallja sógor-nőjének Magdolnának, a ki e miatt rettenetes leczkét készül adni a veszedelmes szomszédnak, Gyurinak. Ki is lesi ezt az elzúlésnek induló, magát folyton muzsikáltató legényt egyszer a ház előtt és mikor senki sem jár az utcán, kérdőre vonja őt cselekedetéért. Gyurit az egykori imádott szemrehányása teljesen elérkekenyíti, szavainak behatása alatt azt az ígéretet teszi, hogy hibáját jóváteendő, nőül veszi Mariskát. Ez ígéret feletti örömeben a jólelkű Magdolna Gyurinak nyakába borul és megcsókolja. Ezt a jelenetet véletlenül három ember meglátja. A padlás ablakából lesi meg Törpe Csura, a harangozó és fia Marcsi, a kik a házartós harangozóné piszkafája elől mene-

kültek a padlásra. De meglátja ezt a Gyuri anyja is, a ki épen e pillanatban lép ki az utcára és teljesen félreérti e csóknak jelentőségét.

A mint Magdolna visszavonul, siet a fiának gratulálni a fényes sikerhez. Gyuri azonban felvilágosítja őt és kijelenti neki, hogy nőül veszi Mariskát. A gonosz indulatu anyja erre így szól:

— Nem hiszem fiam, hogy ebből valami lesz. Ujra csak meg akarnak alázni és sérteni.

— Nem ugy van anyám, Magdolna már arra is felhívott, hogy a bucsu utáni táncznál én kérjem fel elsőnek Máriát a tánczra.

— No én meg azt mondom, hogy ők neked Máriát nem fogják a tánczba átengedni, csak azt akarják, hogy megalázd magadat, hogy aztán annál jobban megsértsenek.

— De hiszen, feleli erre vérben forgó szemekkel Gyuri, akkor aztán az Isten irgalmazzon nekik.

Most jönnek a bucsusok. Balánka Imre, a ki a felesége tervéről mit sem tud, egy jóra való legényt hoz magával, a kit nővérenek szánt és fel is hívja őt, hogy kezdje meg Máriával a tánczot. Ekkor jelentkezik Gyuri és kéri az első csárdást.

— Engedj meg, szól Imre, de én már ennek a másik fiatal embernek ígértem a Mária első tánczát.

— Nos, mit mondtam? sugja Gyurinak a gonosz szelleme, anyja.

Imre észre veszi a nagy konsternációt és a Mária kedvetlenségét is.

— Egyébiránt, szól Imre, ha Mária inkább akar Gyurival tánczolni, hát Isten neki, én nem bánom.

— Köszönöm a kegyet, feleli Gyuri, de most már nem kérek belőle.

Erre aztán tánczra hívja Magdolnát és alig tánczol vele egy kettőt, szorongatni kezdi a kétségbeesett fiatal asszonyt és az egész társaság szemeláttára összecsókolja.

Ime az anya tragédiájának első felvonása a leányánál ismétlődött! Az izgalmas jelenet hatása magával ragadja az egész közönséget. Balánka, a mélyen megsértett férj reá rohan Gyurira, a ki kést ránt elő. A két ellenfél között rettenetes dulakodás támad, ebben Gyuri kerül alulra, Imre kicsavarja a nagy kést a kezéből és épen a szívébe akarja mártani. De e pillanatban a Havasokról le jövő bucsusok imája hangzik, az Isten dicsőségét hirdető ájtatos dal megbénítja az öldöklő kar erejét, a kés kihull a kezéből és Gyuri meg van mentve. Az atya tragédiájának megváltoztatott és javított kiadása!

Szegény Magdolna helyzetét még borzadalmasabbá teszi, hogy a fecsegő harangozó kibökkenti mind azt, a mit ő a padlásról látott. Imre ezért felelősségre vonja nejét, aki a Gyurinak adott csókot beismeri, de a motívumokat a Mária becsületére való tekintetből elhallgatja. Imre az asszony beismerése folytán a feleségét elkergeti a házától.

A harmadik felvonásban árverezési előkészületeket látunk. Gyurka már elitta anyjának egész vagyonát és a ház is dobra kerül. De az árverésből nem lett semmi. Imre kifizette az egész adósságot. A két vetélytárs ezután ismét szembekerül egymással. Imre szól:

— Gyuri, te már kifizetted nekem tegnap a tartozásodat, én ma fizetek. Az egész vagyonod itt a kezemben. Én a vagyonodat neked visszaadom.

Ezzel széttepi az irást. Majd folytatja.

— Ezt azért tettem, mert nem koldussal, de szabad emberrel akarok szemben állani. Te tönkre tetted boldogságomat. Most már hadd legyen köztünk istenítélet.

Ezzel két hosszú kést ránt elő és ellenfelét élet-harczra hívja ki. Gyuri a kihívást elfogadja, de előbb kihallgatást kér. Imre kihallgatja, Gyuri töredelmes vallomásából megtudja, hogy mindennek a Gyuri gonosz anyja az oka. Megtudja, hogy felesége nemcsak, hogy nem bűnös, de ellenkezőleg, jelleme soha szebben nem ragyogott, mint éppen e szomorú

esetben s megtudja azt is, hogy Mária szereti Gyurit és hogy Gyuri kész a jó utra térni és Máriát nőül venni.

Most már Imre félreismert felesége kegyelméért akart esedezni. De Magdolnát nem találják sehol. A kétségbeesés általános. Valami borus sejtelen megsugja, hogy Magdolna ott keresendő a hegyen ama kereszt mellett, a honnan egykor édes anyja ugrott le a mélységbe. E sejtelen igaznak bizonyult. A szegény asszony atyja és Mária felsietnek a hegyre és ott találják Magdolnát a kereszt előtt térdelve. Az édes anyja katasztrófájának már a küszöbéig jutott, de az utolsó pillanatban odaérkezett atyja és a sógornője, megakadályozzák a szomorú véget. Félig alélt állapotban hozzák a hegyről. Férje már térdelve várja s bocsánatát esdi. A jólelkű asszony habozás nélkül borul férje karjai közé. Gyuri pedig becsületes emberré lesz és nőül veszi Máriát. Ezzel a népszinmű teljesen kibékítő és megnyugtató befejezéssel véget ér.

Népszinmű lévén, egy kis magyar nótázás is ékesíti. Van benne egy igen grációzus és hatásos székely dal (állítólag Dankó műve). Kár, hogy több benne a bár finomabb kuplé-jelleg, mint a tiszta magyar ritmus, de azért ez is hozzájárul az összbonyomlás kedvező voltaához.

A közreműködőkről kivétel nélkül a legjobbat mondhatjuk. Szigethi Lujza a Magdolna szerepét érzéletes felfogással játszotta. Különösen a drámai részletekben volt megkapó. Kitűnő volt Könyves a Balánka Imre szerepében. Igazi férfit és karaktert személyesített teljes élethűséggel. Galyassy Paula szépen játszta, még szebben énekelte a Mária keserveit. Szentmiklóssy is híven eltalálta a határozatlan jellemű Gyurka jellemét. A kómikai szerepekben Tiszay Dezső, mint harangozó utólréhetlen volt és a derűség szuperlatívuszát idézte elő. Ugyanezt mondhatjuk Kissnéről (harangozóné) és Némethről (a harangozó fia) is. A kisebb szerepekben Mezei (az öreg Balánka), Lubrincz (Gyuri anyja) Sándor (Prezsmér), Haday (a plébános), mindnyájan a legnagyobb lelkiismerettel segítették a jeles művet a megérdemelt diadalhoz.

CSARNOK.

Április.

Közeleg április, a boldogság hónapja,
Lóvá teszi egymást az apraja, nagyja,
Nem esik a neve soha se hiába:
Járják egyre máris az egész világba.

Büszkén a hős görög bemegyén Krétába,
Övé lesz az nyomban, csak benn legyen lába,
S im', ugy vágja fejét Kréta ős falába,
Hogy tudj' ég, mi lesz még a mulatság ára.

Mert a sok hatalom mosolyogva nézi,
Mig e bolond dolog csak élvezet néki,
Egyszerre azonban a hős görög „vádolt”
S kiszabnak rá menten egy havi *blokádot*.

Szóval április jön, a bolondját járják,
Kiki a játékhoz megtalálja párját,
De ugy, mint a magyar, mégis egyse járja,
Hogy a bolond kvóta-nótát muzsikálja.

Szittyá.

A mi gyöngyünk.

(Elkagylótlantja: *Vén diák*).

Február elején utra kelt a 3 kun flu. A két kisebbik könnyen nevetett a markába: egy *árva garasokba* sem került a hosszú tanulmányos körut. Mégis csak: „jó az öreg a háznál!” Ha nincsen is esze, csak pénze legyen.

Körutunk első állomása volt *Fiume*. Régóta „szálló-ige”, vagy talán „mende-monda” (Tóth Béla öcsém lehetne a megmondhatója), hogy a gyöngy a kagyló könyve. Fiumét Magyarország „gyöngyének” tartják. Talán a miért a magyar könyvéből, véreből táplálkozik?!

Sohase törjük rajta a fejünket; Fiume igen kedves, tiszta város. Szép vidéke van, tengere, eleven kikötője és telenként jó magyar főhercege. Már csak azért is megérdemli féltékeny dédelgetésünket.

Színháza csinos, temetője érdekes. Legkiválóbb épülete a kormányzó uj (még lakatlan) palotája. Tözsomszédságában rejtőzik szép parkban József főherceg kastélya. Bemenni nem lehetett, csak beszagolni.

A város egyik nevezetessége az „Ilona”-fürdő. Keresztnevét a volt kormányzó gr. Batthyányi Lajos neje Andrássy Ilona grófnőnek köszönheti. És itt mindjárt egy született miskolczi büszkeségével nagyítás nélkül elmondhatom: hogy sem olasz, sem francia, sem német földön nem láttam megközelítőleg is olyan szép fürdőt, mint a mi „Erzsébetünk”.

Fiumének még egy nevezetességét nem hallgathatom el: sehol sem láttam annyi szemenszedett *vigécset*. Varju nem lepi el annyi a vármegyeháza vagy a templomok tetőjét. S éppen mint a varju, egyik a másiknak nem vájja ki a szemét. De azért akad *szemellen*. Csak ugy virágozik mint tavasszal a Tisza a vigéczeztől Fiume. Valóban *vigéczezek városa*.

Ebédre *Abbaziá*-ba hajóztunk át. Egyebet se élveztünk egy drága jó ebédnél a „*Stefánia*”-szállóban. Nincs szerencsém *Abbaziá*-hoz: a rövid idő alatt világhírre vergődött üdülőhelyhez. Két évvel ezelőtt a hófúvások miatt nem juthattam oda, most meg a szakad zápor miatt, csakhogy éppen láttam, homályosan, mint a sűrű szítan keresztül.

Gyönyörű hely lehet napfényen. Olesónak elég drága. Nagyuraknak való. Sűrűn is látogatják fejedelmi személyek. Boldogult trónörökösünk özvegye a bájos Stefánia évenként felkeresi, — most két éve a német császár időzött ott családjával, ezuttal a költőkirály Jókaink üdül ott és szövi álmait, meséit.

Visszajövet a háborgó Adria igen megtanchoztatta hajónkat. Vihar korbácsolta a tengert és az utasok közül is a gyengébbek erősen háborogtak. Családomnál is érzékenyen fuvólzott a „házi zenekar”.

Fiuméből egy hajtásra *Görzbe* zónáztunk. Ez olaszos városkában (olaszul: Gorizia) csak éppen megháltunk. Csinos, tiszta, kedves város üdítő, enyhe levegővel: pompás parkokkal, fásoros utakkal.

Másnap *Udine* (olasz határszéli város) élénk pályaházában kaptunk ajándékot Olasz kézből a vámvizsgálat kedves alkalmatlanságát és magyar kézből egy palaczk veres bort. Egy betegeskedő miskolczi tanár utitársunk éppen mellettünk bontogatta vizsgálatra podgyászát. A gondosan, meleg kendőbe csavargatott palaczk kicsuszott, az üveg a márvány-padlón izreporra tört s a kilocsant veres bort az én nadrágom itta meg. A gyomorerősítő életital gazdája igen sajnálta, hogy a jobb sorsra érdemes itókat az én nadrágom bánta meg. Furcsa játékaik vannak a véletlennek.

Délután 2 óraker gyönyörű napderűs időben *Velence* mosolygott felénk. Mint egy szép menyasszony készülve az oltár elé. De nem önzetlen szüzi mosolygása. Alig, hogy beléptünk a gondolába, gondtalanul, egy vén ácsorgó koldus ránczos tenyere terpeszkedett felénk s ez volt az első „Isten hozott”: „*piccolo moneta*”. Aprópénz kellett az öregnek, amiért csákányával a gondolat egy percze a parthoz szorította.

A *grande Canal*-on végig suhanó gondolában eszembe ötlött, hogy először 9 év előtt láttam *Velenczét*. Szuroksötét csillagatlan este volt akkor. Fekete éjszaka a barátság-talan fekete gondolában. Minden szögleten „*Bravót*” láttunk éles gyilokkal, hallani véltük: „én szurkállok minden éjjel”, — szinte belefáztunk.

Maradékok minden elfogadható árban.

Teljes üzletbeszűntetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy **Széchenyi-utca 96. sz. alatti fióküzletemet végleg felhagyom**, miért is az ott levő összes árukat a következő leszállított áron kiárusítom,
u. m.: **100 ctm. széles gyapjukelme ezelőtt 65 kr, most 45 kr,**
120 „ „ kamgarn tiszta gyapju ezél. 1 frt 20 kr, most 60 kr,
fekete és minden divatszínben. **120 ctm. mintázott szines divatkelme ezelőtt 1 frt 40 kr, most 1 frt. — Voilok méterenként 15 krtól kezdve 25 kr.-ig. Francia Voil de lain ezelőtt 85 kr, most 50—55 kr. — Mintázott atlas satenek ezelőtt 50 kr, most 30 kr.**

1 vég pamutvászon ezelőtt 5 frt, most 4 frt.	1 vég kitűnő Chiffon ezelőtt 9 frt, most 6 frt — kr.
1 „ czérna „ 33 rőf „ 6 „ „ 4 „ 50 kr.	1 „ „ Kanavász „ 6 „ „ 3 „ 80 „
1 „ „ „ „ 7 „ „ 5 „ — „	1 „ „ „ „ 7 „ „ 5 „ — „
1 „ kitűnő creász „ 9 „ „ 6 „ — „	1 „ „ czérna „ 8 „ „ 6 „ 50 „
stb. stb.	

A midőn a nagyérdemű közönség szives figyelmét ezen igazán kedvező alkalmu bevásárlásra fölhívni bátorodom
maradok kiváló tisztelettel

Rosenberg Gyula.

Maradékok minden elfogadható árban.

Új zálogkölcsonzó intézet.

A nagyérdemű közönséget teljes tisztelettel értesitem, hogy **hatóságilag engedélyezett**

★ zálogkölcsonzó intézetemet ★

folyó évi ápril hó 1-én megnyitom.

Ezen új zálogkölcsonzó-intézet helyiségei **Miskolczon, Széchenyi-utca 29—30 szám alatt vannak**, abban a házban, a melyben Erdey Kálmán ur vaskereskedése és Kálmán Mór ur szabó üzlete van, az udvarban.

Midőn pontos és lelkiismerettel párosult előzékeny kiszolgálást biztosítok, a nagyérdemű közönség szives figyelmébe és becses pártfogásába ajánlom magamat.

Tisztelettel

Guttmann József.

Eladó ház!

Miskolczon a Jókai-u. 18. sz. a ház,

tágas portával együtt örökáron

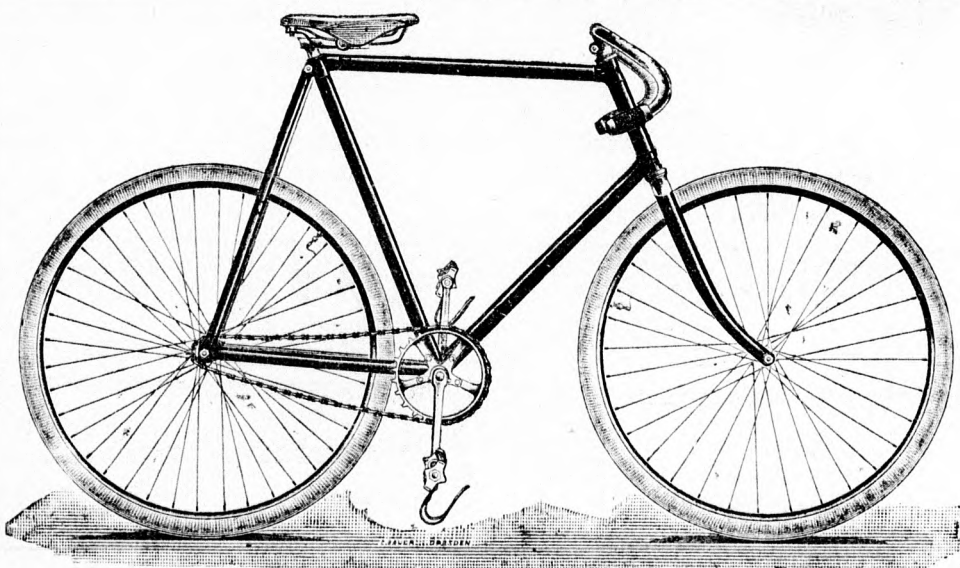
eladó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Telefon.

Mechanikai kerékpárjavító műhely.

Telefon.

Megjöttek!

a 97-es új

kerékpárok

nagyyszerű ujitásokkal.

Magyar-, Német- és Angolország elsőrangú gyártmányai, melyek ^{gyári} árban, kényelmes lefizetésre is vásárolhatók.

Szives tudomásul adjuk, hogy egy minden kényelemmel berendezett zárt, fedett helyiségben, továbbá a szabadban való gyakorlásra is

Kerékpáriskolát

nyitottunk meg, melyre a t. sportkedvelő hölgyek és urak figyelmét ezennel felhívjuk. Tanulni szándékozók sziveskedjenek üzletünkben Széchenyi-utca 18. sz. jelentkezni, a hol állandó kerékpár-kiállítást is tartunk, mely mindenki által szabadon megtekinthető.

Schweitzer Testvérek.

Telefon.

Mechanikai kerékpárjavító műhely.

Telefon.

Kerékpáriskola zárt, fedett, fűthető.

Kerékpáriskola zárt, fedett, fűthető.